

Særtrykk av
Norsk Slegtshistorisk
Tidsskrift.

Bind XV - hæfte I

Nogle Oplysninger om Slekten Falsens Stamforældre.

Av Th. Bull.

Under Arbeidet med en Anetavle har jeg ladet foretage en Del Undersøgelser om Slekten Falsens Stamforældre. Resultatet for Stamfarens Falle Pedersens Vedkommende er magert, men dog av saa pas megen Interesse, at jeg tror, det fortjener at blive publiceret.

I sin i 1915 udgivne Stamtavle over Slekten Falsen, giver Direktør Conrad Falsen følgende Oplysninger om Stamforældrene: «Falle Pedersen f. 1625 † 1702, g. m. Elisabet Eskildsdatter Dalhuus f. 1661 † 1725. Datter av Magnus (skal være Magister) Eskild Lauritsen Dalhuus, Professor i Roskilde, mag. Lector theologiae. Falle Pedersen var allerede 1646 Eier av Østrupgaard paa Sjælland. 8 Barn.»

Under Litteraturen om Slekten henviser han paa Side 108 til «Tidsskrift for den norske Personalhistorie II 1846—50, Side 73—168 og 190—207. B. Moe: «Om de i Norge for Tiden værende adelige Familier». H. Krog Steffens: «Norske Slechter 1912» og Danmarks Adels Aarbog.

Bernt Moe nævner ikke Fødselsaar, medens Dødsaaet anføres som oven nævnt. Ligesaa for Konen. Moe siger ogsaa, at Falle var Eier av Østrup Gaard; men nævner ikke noget om, at han skal have været Eier allerede i 1646. —

Hos Moe faar vi ogsaa høre, at Falle i sit Ægteskab med Elisabeth Eskildsdatter havde 5 Døtre og 3 Sønner, nemlig Valentin, Johan Eskild og Envold. 1010

Samenligner vi dette med Stamtavlen Side 14, staar Envold som ældste, Johan Eskild som næstældste og Valentin som yngste Søn. Disse Uoverensstemmelser bragte mig til at tvile paa Stamtavlens Paalidelighed, som antagelig har været bygget mer paa Slegtstraditioner end paa Arkivstudier. — Det er da Resultaterne av de nu foretagende Undersøgelser jeg fremlægger. —

Spørgsmaalet om naar og hvor Falle Pedersen blev født og naar han blev Eier av Østrup Gaard, har det ikke lykkedes at

1000

1001

1002

1003, 1004

besvare. Den første Gang man støder paa hans Navn, er i Kirkerups Daabsprotokol, hvor man faar vide, at Falle Pedersen og Elisabeth Eskildsdatter Dalhus har havt følgende 9 Barn døbt i Kirkerup Kirke i Roskilde Amt: Trine Marie, døbt 29. Mai 1686, Lisbeth 27. Juni 1687, Benta Kirstine 2. Sept. 1688, Pejter 21. Aug. 1689, Ellen Catr(ine) 17. Dec. 1690, Johan Eskiel (Eskel) 3. April 1692, Valentin 27. Dec. 1693, Envold 21. Juni 1695 og Mallene 24. Juni 1698. 1005
1006 1007 1008
1009
1013

Av Roskilde Amts Extraskatter fremgaar det, at Falle Pedersen i Aarene 1687—1689 har betalt Kop- og Kvægskat for sig og sin Kone, en Karl, en Dreng, tre Piger, 4 Hester og en Hoppe, tre Foler, 4 Studer, 10 Kjør, 4 Ungnød, 8 Svin, samt i 1688—1689 og 1691—1692 for 4 Ildsteder.

Endelig finder man i Prestenes Mandtaller til Landmilitiens Mundering efter Forordningen av 9. Juli 1704 følgende Indberetning fra Sognepresten: «Jeg har og ingen i begge mine Sogne som har Herligheder til Deres Gaarde undtagen Edle Madame Dalhuus sal. Sign. Falle Pedersens Efterleverske, som dog ikke saa obiter her kand henføres til mit Kirkerup Sogn, saavidt hun har hendis liden Lystgaard i samme Sogn og dens tilliggende Bøndergods, efterdi hun holder stadig Dug og Disk i Københafn, hvor velbemeldte Madame og svarer af hendis Familie og Folk.»

Det fremgaar av denne Indberetning, at Elisabeth Eskildsdatter Dalhus var Enke i 1704, og da hendes yngste Barn, Mallene, blev født i 1698, kan man gaa ud fra, at Falle Pedersens angivne Dødsaar 1702 er rigtig. Det blir da bare fra de 16 sidste Aar av hans Liv vi ved lidt om ham deriblandt, at han i disse Aar har boet paa Østrup Gaard. — Vi faar ogsaa vide, at Enken efter hans Død er flyttet til Kjøbenhavn. Derimod har jeg ikke kunnet finde, hvor i Kjøbenhavn hun har boet.

Men mangler vi Oplysninger om Falle Pedersen og hans Forfædre, er vi meget gunstigere stillet med Hensyn til hans Kones Slegt. I sit store Værk: «Kjøbenhavns Historie, Bind I: Kjøbenhavn i Aarene 1536—1660», giver den kjendte danske Personalhistoriker Dr. O. Nielsen i Avsnittene om Byens Borgermestre, Raadmænd og milde Stiftelser, værdifulde Oplysninger om Elisabeth Eskildsdatters Forfædre; og naar man supplerer disse Oplysninger med Christopher Giessings: «Nye Samling af Danske —

Norske og Islandske Jubel-Lærere, 1ste Del Side 370, Genealogia Randulfiana», kan der stilles op følgende Anetavle:

1001
1000
1001 1014
1015-1016
1017-
1018

Elisabeth Eskildsdatter Dalhus, f. 1661, gift med Falle Pedersen til Østrup Gaard 1685. Datter av mag. Eskild Lauritsen Dalhus og Ellen Randulf. Deres Forældre var Raadmand i Kjøbenhavn Laurits Eskildsen, g. m. Lisbet Mogensdatter og Sogneprest i Roskilde, Domprovst Enevold Nielsen Randulf, f. 18. Febr. 1597, død 11. Mai 1666, g. 1628 m. Bente Rasmusdatter, død 1673.

Lisbet Mogensdatter var utvilsomt en Datter av Raadmand i Kjøbenhavn Mogens Mikkelsen, død 1618, begr. 7. Jan., og en ukjendt Datter av Kongens Myntmester Hans Dalhusen. Han blev Myntmester 1565 og er antagelig død i 1604, da han testamenterede 500 Rdl. til de av hans Svigerfar Povl Fechtels stiftede Boder.

Povl Fechtel var indvandret fra Tyskland og nævnes i 1536 som Borger i Helsingør, hvor han blev gift med en Datter av Borgermester David Thomesen.

Povl Fechtel blev i 1541 beskikket som Kongens Myntmester i Kjøbenhavn og indehavde Stillingen til den i 1565 gik over til hans Svigersøn Hans Dalhusen. Selv levede Povl Fechtel endnu i 1590, da han gav en Obligation paa 3000 Rdlr. fra Magistraten i Hamburg til Stiftelsen «Povl Fechtels Boder». Stiftelsen eksisterer endnu og ligger fremdeles paa samme Sted, hvor den laa i hans Tid. Den er i alle Aar bestyret av Efterkommere av ham.

I 1661 mødtes 10 av hans Efterkommere og oprettede en ny Fundats. Blandt de mødende var Lisabeth sal. Laurids Eskildsens og Eskild Lauridsen, der maa have antaget sin Mors Slektsnavn. I 1765 var Falle Pedersen og Elisabeth Eskildsdatters Søn Envold Falsen Stiftelsens Direktør.

Med det Kjendskab vi nu har til Elisabeth Eskildsdatter Dalhus' Forfædre, kan vi paavise hvem de fleste av hendes Barn er opkaldt efter. Av de fire Sønner har den ældste Pejter Navn efter sin Farfar, den næstældste efter sin Morfar, Eskild Lauritsen, den tredie, Valentin-Falle efter Farslekten, og da sandsynligvis efter sin Farfars Far. Peder skulde hede Peder Valentinsen. Men hvem var saa denne Farfar? Den fjerde og yngste Søn Envold er opkaldt efter sin Morfar, Domprovst Envold

Nielsen Randulf, og er altsaa ikke, som i Stamtavlen anført, Falle Pedersen ældste Søn.

Av Døtrene er det bare den ældste, Trine Marie, og den yngste Mallene, der er opkaldt efter Farsslekten. En av dem da efter Farmoren, den anden enten efter Farfars eller Farmors Mor.

Da vi ikke ved, hvor Falle Pedersen er født, og jeg anser det for tvilsomt om det angivne Fødselsaar 1625 er rigtigt, vil det utvilsomt blive et noksaa haabløst Arbeide at sætte i Gang. Ialfald maa det blive en Opgave for en yngre Genealog.

Naar jeg anser Fødselsaaret 1625 som tvilsomt, er det fordi han vilde have været 60 Aar i 1685, da han giftede sig med Elisabeth Eskildsdatter, som da var 24 Aar. Det er selvsagt ingen Umulighed, særlig hvis han har været en velstaaende Mand. Men da skulde man tro, at han maatte have været Enkemand, og derom findes der intet i de hidtil kjendte Kilder.

Man kan ogsaa undre sig over, at Falle skulde have siddet som Ungkarl paa Østrup Gaard fra 1646 til 1685, da der vel trængtes en Madmor paa Gaarden.